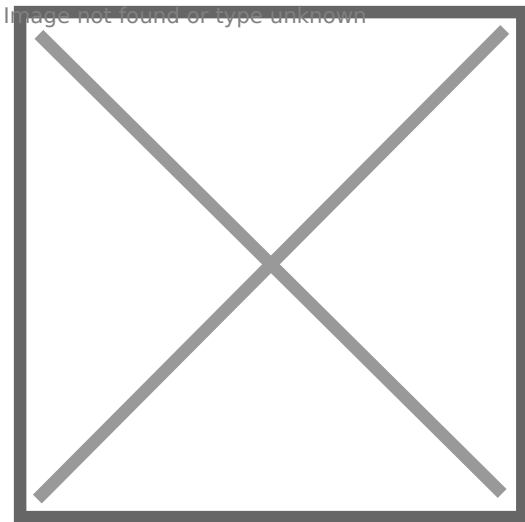

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος: Τα ονόματα του βαπτίσματός μας

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος, Κατήχηση πρώτη

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=327476>

β) Εκείνος, λοιπόν, που πρόκειται να προσέλθη στα ιερά αυτά και φρικτά μυστήρια [αναφέρεται στο βάπτισμα όταν οι Χριστιανοί βαπτίζονταν σε μεγάλη ηλικία] πρέπει να μένη άγρυπνος και προσεκτικός, απαλλαγμένος από κάθε βιοτική μέριμνα, όλος προθυμία, και σωφροσύνη· πρέπει ακόμη να διώχνη απ' το μυαλό του

κάθε σκέψη άσχετη με τα μυστήρια και να ετοιμάζει το σπίτι ώστε να 'ναι σ' όλα καθαρό, σα να πρόκειται να υποδεχθή τον ίδιο το βασιλιά.

Τέτοια πρέπει να 'ναι η προετοιμασία του νου σας, τέτοιες οι σκέψεις σας, τέτοια η ψυχική σας διάθεση. Και την άξια ανταμοιβή για την άριστη αυτή πρόθεσή σας την περιμένετε από το Θεό, ο οποίος ξεπερνάει στις ανταποδόσεις εκείνους που υπακούουν σ' αυτόν.

Επειδή όμως πρέπει και οι σύνδουλοι να συνεισφέρουν τα δικά τους, γι αυτό και τα δικά μας θα συνεισφέρουμε, μάλλον δε ούτε αυτά είναι δικά μας, αλλά και αυτά είναι του Κυρίου. Διότι λέει: «Τι έχεις το οποίο δεν πήρες από το Θεό; Κι αν τα πάντα πήρες απ' εκείνον, γιατί καυχιέσαι σα να μην πήρες τίποτα»;

Ήθελα πρώτα απ' όλα να σας πω· γιατί τάχα οι πατέρες μας προσπέρασαν όλη τη χρονιά και νομοθέτησαν να βαπτίζονται τα τέκνα της Εκκλησίας σ' αυτές τις μέρες [το Μεγάλο Σάββατο];

Και για ποιο λόγο μετά από τη διδασκαλία μας χωρίς παπούτσια και ρούχα, γυμνούς και ξυπόλυτους μόνο με το χιτώνα σας στέλνουν ν' ακούσετε τις φωνές αυτών που κάνουν τους εξορκισμούς*;

Γιατί δε μας ώρισαν εκείνοι άσκοπα ή τυχαία τον τρόπο και το χρόνο, αλλά γιατί και τα δυο αυτά έχουν κάποιο μυστικό κι απόρρητο λόγο.

Κι αυτόν ήθελα να σας πω, βλέπω όμως να μας φέρνη τώρα βιαστικά ο λόγος σ' άλλο πιο αναγκαίο σημείο. Γιατί είναι ανάγκη να πούμε, τι άραγε είναι το βάπτισμα και για ποιο λόγο μπήκε στη ζωή μας και πόσα καλά μας φέρνει.

Μ' αν θέλετε, ας μιλήσουμε πρώτα για την ονομασία του μυστικού αυτού καθαρισμού.

Γιατί δεν έχει ένα μόνο όνομα, αλλά πολλά και διάφορα· το καθαρτήριο αυτό ονομάζεται π.χ. λουτρό αναγεννήσεως· «Μας έσωσε, λέει, διά μέσου του λουτρού αυτού της αναγεννήσεως και διά του ξεκαινουργώματος, που χαρίζει το Άγιο Πνεύμα».

Ονομάζεται και φώτισμα, κι αυτό ο Παύλος με την ίδια ονομασία πάλι εκάλεσε· «Να θυμάστε πράγματι τις προηγούμενες ημέρες κατά τη διάρκεια των οποίων αφού φωτισθήκατε υπομείνατε πολύ καρτερικά τον αγώνα των παθημάτων», και πάλι· «Γιατί είναι αδύνατο εκείνους που έλαβαν μια φορά για πάντα το φωτισμό και γεύτηκαν την ουρανόσταλη χάρη, να ξανακαινουργώνη κανέναν εις μετάνοια».

Ονομάζεται και βάπτισμα· «Γιατί όσοι στ' όνομα του Χριστού βαπτισθήκατε το Χριστό ενδυθήκατε».

Ονομάζεται ταφή· «Γιατί με το βάπτισμα», λέει, «θαφτήκατε μαζί μ' αυτόν στο θάνατό του».

Ονομάζεται περιτομή**. «Με το οποίο περιτμηθήκατε με περιτομή πνευματική που δε γίνεται με χέρια· με το να γδυθήτε το σώμα των αμαρτιών της σάρκας».

Ονομάζεται σταυρός· «Γιατί ο παλιός άνθρωπος της αμαρτίας σταυρώθηκε μαζί μ' αυτόν για να πεθάνη το δουλωμένο στην αμαρτία σώμα μας».

Μπορούσαμε κι άλλα περισσότερα απ' αυτά ν' αναφέρουμε ονόματα, μα για να μην αφιερώσουμε όλο το χρόνο στις ονομασίες του βαπτίσματος είναι καιρός πια να έλθουμε στην πρώτη ονομασία κι αφού πούμε τη σημασία της, ας τελειώσουμε το λόγο.

Στο μεταξύ όμως ας επιμείνουμε λίγο ακόμη.

Υπάρχει το κοινό για όλους τους ανθρώπους λουτρό, αυτό που παίρνουμε στους λουτρώνες, το οποίο είναι φυσικό να καθαρίζει το σώμα, υπάρχει όμως και λουτρό Ιουδαϊκό σεβαστότερο απ' εκείνο, πολύ όμως κατώτερο από το λουτρό της χάριτος· γιατί κι αυτό εξαφανίζει τη σωματική ακαθαρσία, αλλ' όχι μόνο σωματική, μα θεραπεύει και την αρρωστημένη συνείδηση.

Γιατί υπάρχουν πολλά πράγματα που από τη φύση τους δεν είναι ακάθαρτα, ένεκα όμως της αδυναμίας της συνειδήσεως γίνονται ακάθαρτα.

Και καθώς στα παιδιά οι προσωπίδες και τ' άλλα σκιάχτρα από τη φύση τους τίποτα το φοβερό δεν έχουν, φαίνονται όμως στα παιδιά ότι είναι φοβερά γιατί η κρίση τους είναι από τη φύση της αδύνατη, έτσι συμβαίνει και σ' αυτά που είπα· το ν' αγγίξη κανέναν, λόγου χάρη, νεκρά σώματα δεν είναι φυσικά ακάθαρτο πράγμα, όταν όμως κανέναν αποκτήση άρρωστη συνείδηση, κάνει αυτόν που τα πιάνει μολυσμένο.

Ότι όμως δεν είναι από τη φύση του ακάθαρτο πράγμα, ο ίδιος ο Μωυσής, που έκανε αυτές τις διατάξεις, το φανέρωσε φέροντας μαζί του νεκρό ολόκληρο τον Ιωσήφ και μένοντας καθαρός.

Γι αυτό κι ο Παύλος μιλώντας σε μας γι αυτή την ακαθαρσία που δε γίνεται από τη φύση, αλλ' από την ασθένεια της συνειδήσεως, κάπως έτσι λέει: «Τίποτα δεν είναι από τη φύση του ακάθαρτο, άλλα μόνο σ' εκείνον που θεωρεί κάτι σαν ακάθαρτο».

Βλέπεις, πως η ακαθαρσία δεν γίνεται από τη φύση του πράγματος αλλ' από την ασθένεια της σκέψεως;

Και αλλού, «Όλα είναι καθαρά, αλλ' ακάθαρτο είναι για τον άνθρωπο εκείνο που τρώγοντάς το σκανδαλίζει». (Βλέπεις πως όχι το να τρώη, μα το να τρώη σκανδαλίζοντας) αυτό είναι αιτία αμαρτίας;

* Εξορκισμός είναι αγιαστική πράξη της Εκκλησίας που γίνεται τρεις φορές πριν από το βάπτισμα κι έχει σαν σκοπό την απαλλαγή του ανθρώπου από τη δαιμονική επήρεια ή κατοχή.

** Περιτομή είναι η περικοπή της ακροβυστίας. Σήμερα το έχει αντικαταστήσει η Εκκλησία με το μυστήριο του βαπτίσματος.

Από τον τόμο, Ιωάννου του Χρυσοστόμου έργα, τόμος έκτος, «Ερμηνευτικά α'», των εκδόσεων ο Λόγος. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια Αθαν. Θ. Νίκα, γενική επιμέλεια Κων. Λουκάκης.